യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 49

ശ്രീരാമ ഉവാച .

യദി നാസ്തി വികാരാദി+ ബ്ര+ഹ്മൻ/ബ്ര+ഹ്മണി ബൃംഹിതേ .
തദിദംങ്ങ് കഥമാ+ഭാതി ഭാവാ-ഭാവ-മയംഞ്ജ് ജഗത് .. 1

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

അപുനഃഫ്-പ്രാഗ-വ+സ്ഥാനംയ് യത്-സ്വരൂപ-വിപ+ര്യയഃ .
ത+ദ്വി-കാരാ-ദികംൻ താത യത്/ക്ഷീരാ-ദിഷു വർതതേ .. 2

പയസ്താം പുനര+ഭ്യേതി ദധി+ത്വാ+ന്ന പുനഃഫ് പയഃ .
ബു+ദ്ധ-മാ+ദ്യ+ന്ത-മ+ധ്യേഷു+ ബ്ര+ഹ്മ+ ബ്രഹ്-മൈവ നിർമലമ് .. 3

ക്ഷീരാ-ദേരിവ തേനാസ്തി+ ബ്രഹ്മണോ ന വികാ-രിതാ .
അനാ+ദ്യ+ന്ത/വിഭാഗ+സ്യ/ ന ചൈഷോ/ഽവയ-വി+ക്രമഃ .. 4

സമ+സ്യാ+ദ്യ+ന്തയോ+ര്യേയംൻ ദൃ+ശ്യതേ വികൃതിഃഹിക്ഷണാത് .
സംവിദഃസ് സംഭ്രമം വി+ദ്ധി നാവി-കാരേഽസ്തി വി+ക്രിയാ .. 5

ന സംവ്-വേ+ദ്യംൻ ന സംവ്-വിത്തിസ്/തത്ര+ ബ്ര+ഹ്മണി വിദ്യതേ .
തദ്/ബ്ര+ഹ്മ-ശബ്ദ-കഥിതംൻ നിഃസ്-സംബ+ന്ധ/ചിദാ+ത്മവത് .. 6

യാദൃഗാ+ദ്യ+ന്തയോർ/വസ്തു/ താദൃ-ഗേവ തദു+ച്യതേ .
മ+ധ്യേ യ+സ്യ യദ+ന്യ+ത്വംൻ തദ-ബോധാദ്-വിജൃമ്ഭിതമ് .. 7

ആ+ത്മാ+ ത്വാ+ദ്യ+ന്ത-മ+ധ്യേഷു സമഃസ് സർവ+ത്ര സർവദാ .
സ്വമ+പ്യ+ന്യ+ത്വ-മായാതി നാ+ത്മ-ത+ത്ത്വംങ്ങ് കദാചന .. 8

അരൂപ+ത്വാത്-തഥൈ-ക+ത്വാൻ-നിത്യ+ത്വാദയ-മീ+ശ്വരഃ .
വശം ഭാവ-വികാരാണാംൻ ന കദാചന ഗ+ച്ഛതി .. 9

ശ്രീരാമ ഉവാച .

വി+ദ്യമാനേ സദൈക+സ്മിൻ/ബ്ര+ഹ്മ+ണ്യേ-കാന്ത-നിർമലേ .
സംവിദ്/ഭ്രമ+സ്വരൂ-പായാ അവി+ദ്യായാഃഖ് ക ആഗമഃ .. 10

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ബ്ര+ഹ്മ-ത+ത്ത്വ-മിദം സർവ/മാസീ-ദസ്തി ഭവി+ഷ്യതി .
നിർവി-കാര-മനാ+ദ്യന്തംൻ നാവി+ദ്യാസ്/തീതി നി+ശ്ചയഃ .. 11

യസ്തു+ ബ്ര+ഹ്മേതി ശബ്ദേന വാ+ച്യ-വാചക-യോഃഖ് ക്രമഃ .
ത+ത്രാപി നാ+ന്യതാ-ഭാവ/മുപ-ദേഷ്ടുംങ് ക്രമോ+ ഹ്യസൗ .. 12

ത്വമഹംഞ് ജഗദാ-ശാ+ശ്ച+ ദ്യൗർ/ഭൂ+ശ്ചാ+പ്യന-ലാദി വാ .
ബ്ര+ഹ്മ-മാ+ത്ര-മനാ+ദ്യ+ന്തംൻ നാവി+ദ്യാസ്തി മനാഗപി .. 13

നാമൈ-വേദമ-വി+ദ്യേതി+ ഭ്രമ-മാത്രമ-സ+ദ്വിദുഃ .
ന വി+ദ്യതേ യാ-സാ സ+ത്യാ കീദൃ+ഗ്രാമ ഭവേത്/കില .. 14

ശ്രീരാമ ഉവാച .

ഉപശമ+പ്രകരണേ/+ ഹ്യസ്തനേ തു+ത്വയേ-രിതമ് .
അവി+ദ്യേയംൻ തഥേ+ത്ഥംഞ് ച വിചാ+ര്യത ഇതി+ പ്രഭോ .. 15

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഏതാ-വ+ന്തമ-ബുദ്ധസ്ത്വ/മഭൂഃഖ് കാലം രഘൂ+ദ്വഹ .
ക+ല്പിതാഭിഃഖ് കിലൈ-താഭിർ/ബോധി-തോസി+ സ്വയു+ക്തിഭിഃ .. 16

അവി+ദ്യേയ-മയംഞ് ജീവ ഇ+ത്യാദി-കലനാ+ക്രമഃ .
അ+പ്രബു+ദ്ധ+പ്രബോധായ ക+ല്പിതോ വാ+ഗ്വിദാംവ് വരൈഃ .. 17

അ+പ്രബുദ്ധം മനോ യാവത്-താവദേവ+ ഭ്രമം വിനാ .
ന+പ്ര-ബോധ-മുപാ-യാതി തദാ+ക്രോശ-ശതൈ-രപി .. 18

യുക്-ത്യൈവ ബോധ-യിത്-വൈഷ ജീവ ആ+ത്മനി യോ+ജ്യതേ .
യ+ദ്യു+ക്ത്യാ/സാ+ദ്യതേ കാ+ര്യംൻ നതദ്-യ+ത്ന-ശതൈ-രപി .. 19

സർവം ബ്ര+ഹ്മേതി യോ+ ബ്രൂയാ/ദ+പ്ര-ബു+ദ്ധ+സ്യ ദുർമതേഃ .
സ കരോതി സുഹൃദ്-വൃ+ത്ത്യാ+ സ്ഥാണോർ/ദുഃഖ-നിവേദനമ് .. 20

യു+ക്ത്യാ+ പ്രബോ+ധ്യതേ മൂഢഃഫ് പ്രാ+ജ്ഞസ്-ത+ത്ത്വേന ബോ+ധ്യതേ .
മൂഢഃഫ് പ്രാജ്ഞ+ത്വ/മായാതി ന-യു+ക്ത്യാ ബോധനംവ് വിനാ .. 21

ഏതാ-വ+ന്തമ-ബുദ്ധ+സ്ത്വംങ് കാലംയ് യു+ക്ത്യാ+ പ്രബോ-ധിതഃ .
ഇദാനീം സംപ്ര-ബുദ്ധ+സ്ത്വം മയാ യേനാവ-ബോ+ധ്യസേ .. 22

ബ്ര+ഹ്മാഹംൻ ത്രി-ജഗദ്/ബ്ര+ഹ്മ/+ ത്വം ബ്ര+ഹ്മ ഖലു ദൃ+ശ്യഭൂഃ .
ദ്വിതീയാ കലനാ നാ+സ്തി യഥേ+ച്ഛസി തഥാ കുരു .. 23

അസം-വേ+ദ്യ-മഹാ-സംവിത്/കോടി-മാത്രംഞ് ജഗ+ത്ത്രയമ് .
ഏക+പ്ര+ത്യയ-വാനന്തഃഖ് കുർവ+ന്നപി ന ലി+പ്യസേ .. 24

ഭാരൂപശ്-ചേതനോ+ വ്യാപീ പരമാ+ത്മാഹ-മി+ത്യയമ് .
രാഘവാനു-ഭവാ+ന്തസ്ത്വംൻ തിഷ്ഠൻ/ഗ+ച്ഛഞ്/ഛ്വസൻഥ്സ്വപൻ .. 25

നിർമമോ നിരഹംങ്ക് കാരോ ബു+ദ്ധി-മാനസി സാധു ചേത് .
തദ്ബ്ര+ഹ്മ വേദനം ശാ+ന്തം സർവ-ഭൂത+സ്ഥിതം ഭവ .. 26

തദനാ+ദ്യ+ന്തമാ-ഭാസം സ+ത്ത്വ-മേവ പരം പദമ് .
സ്ഥിതോ്സി സർവഗൈ/കാ+ത്മ/ശു+ദ്ധ-സംവ് വി+ന്മയാ+ത്മകഃ .. 27

യദ്-ബ്ര+ഹ്മാ+ത്മാപി തു+ര്യ+ശ്ച യാ്വി+ദ്യാ+ പ്രകൃതി+ശ്ച യാ .
തദഭി+ന്ന-സദൈ-കാ+ത്മ യഥാ കുമ്ഭ-ശതേഷു മൃത് .. 28

നാ+ത്മനഃഫ് പ്രകൃതിർ-ഭി+ന്നാ ഘടാൻ-മൃ+ന്മയതാ യഥാ .
സൻ/മൃൻ-മാ+ത്രംയ് യഥാ ചാ+ന്ത/രാത്-മൈവം പ്രകൃതിഃസ് സ്ഥിതാ .. 29
ആവർതഃസ് സലില+സ്യേവ/ യഃസ്/ സ്പ+ന്ദസ്/ത്വയ-മാ+ത്മനഃ .
പ്രോക്തഃഫ് പ്രകൃതി-ശബ്ദേന തേനൈ-വേഹ-സ ഏവ ഹി .. 30

യഥൈകഃസ് സ്പ+ന്ദ-പവനൗ നാമ്നാ/ ഭി+ന്നൗ ന സ+ത്തയാ .
തഥൈക-മാ+ത്മ+പ്രകൃതീ നാ+മ്രാ ഭി+ന്നേ ന സ+ത്തയാ .. 31

അബോധാ-ദേത-യോർ/ഭേദോ/ ബോധേ-നൈവ വിലീയതേ .
അബോധാത്-സ+ന്മയോ യാതി/ ര+ജ്ജ്വാം/സർപ+ഭ്രമോ യഥാ .. 32

ചിത്/ക്ഷേ+ത്രേ കലനാ-ബീജം യദേ-തത്/പതതി+ സ്ഫുരൻ .
ചി+ത്താ+ങ്കുരംൻ തദേ-തസ്മാദ്/ഭാവി-സംസാര-ഖ+ണ്ഡകഃ .. 33

ഏത-ദേവാ+ത്മ-വി+ജ്ഞാനാദ്-ദഗ്ധം സ+ദ്വാസനാ-ജലൈഃ .
സംസി+ക്ത-മപി യ+ത്നേന/ ന ഭവ+ത്യ+ങ്കുര+ക്ഷമമ് .. 34

നോ ചേത്/പതതി ചിത്/ക്ഷേ+ത്രേ കലനാ-ബീജകംൻ തതഃ .
ചി+ത്താ+ങ്കുരാ ന ജായ+ന്തേ സുഖ-ദുഃഖ-ലവ+ദ്രുമാഃ .. 35

ദ്വി+ത്വംഞ് ജഗ+ത്യസ-ദുപാ+ത്ത-മബോധ-ജാതം
ബോധ+ക്ഷയംഞ് ജഹിഹി ബോധ-മുപാ-ഗതോ്സി .
ആത്-മൈക-ഭാവ-വിഭവേന ഭവാ-ഭയാ+ത്മാ
നാസ്+ത്യേവ ദുഃഖ-മിതി നഃഫ് പരമാർഥ-സാരഃ .. 36

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേഷു
നിർവാണ+പ്രകരണേ പൂർവാർധേ സംസൃതി-വിചാര-യോഗോ നാമൈ-കോന-
പ+ഞ്ചാശഃസ് സർഗഃ ..49..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
24.11.2023